

VÁCLAV CIGLER

Narozen 21. dubna 1929 ve Vsetíně. Studia: 1940 až 1948 Masarykovo reálné gymnázium ve Vsetíně, 1948 až 1951 Odborná škola sklářská v Novém Boru, 1951 až 1957 Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (ateliér prof. Josefa Kaplického). V letech 1965 až 1979 vedl jako docent ateliér skla v architektuře na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Žije a pracuje v Praze.

„Člověk je přírodou v přírodě. Světem ve světě...“ a musí sám sebe hledat, aby dokázal pojmenovat to, co jej utváří, co je, a tím snad pochopil zbývající. Jedině pak v souzvuku s ostatními je sám zpětně dokáže oslovit skrze svou jedinečnost, pravdou své bytosti. Soustředění, jež umělec vynakládá s cizelérskou přesností, zapisuje v dílech, která přes velkou míru abstrakce nezůstávají němá, nabitá časem rozvažování. Délka zrání je čitelná v každé linii kresby a tvaru objektu. Jen zcela malé vychýlení stačí k tomu, aby znehodnotilo celek pozbytím požadované ryzosti. Václav Cigler pracuje se sklem, které je mu prostředkem k uchopení těkavých jevů světla, kdy lapeno stěnami broušených hran a násobeného zrcadlení samo uvádí svůj rozměr dosahování. Obnažuje světlo díky hmotě skla a toto výsostné téma neopouští ani v řadě svých prostorových realizací a vizí, ať již v použití materiálu, neonových nosičů, skleněných ploch a segmentů, zrcadel, či skrytě v obsahu díla. Finální podoba řady krajinných projektů zůstává ve formě skic, fotografických simulací či skleněných objektů, modelů jím zamýšlených velkorysých staveb. Autor pracuje s konkrétním místem, jeho jedinečností a neopakovatelností. Vymezuje trasy a koridory, definuje prostor dějovosti vztahů os a dělení, proměnou délek, jejich vyvažováním. Vykládá prostor jako stav – děj - psychologickou situaci. Sám říká: „...prostor, to jsou vztahy, osy, úhly, průsečíky... stavy napětí, úzkosti, slasti...“ Jeho poslední realizované výstavy (Veletržní palác, Praha 2004; Národní galerie, Bratislava 2004; Louny, 2005) připomínaly suché zenové zahrady, s přesným rozložením kamenů v ploše rytmicky houpavého pohybu vln pečlivě uhrabaného šterku. Tyto instalace, čisté v oproštěné formě užitých elementárních tvarů, korespondují s kresbami, v nichž autor za použití minimálních výrazových prostředků (uhlů a gumy), transformuje své myšlenky do čar a chvějivě rezonujících prosvětlovaných polí. Nejedná se o přípravné skicy, jsou to záznamy pohybu myšlení přisvojované shluky doteků vynořujícího se hledaného tvaru. Četnost variant téhož dokládá autorovu neúnnavnost v pokorném dobírání se jejich přesného zpodobení. Zvěstování - sekvence zastaveného pohybu těsně před událostí, tušeného doteku, zázračného okamžiku stvoření - vystupňované napětí v očekávání budoucího. Snímání - bezprostřední gesto vyvržené energie, záznam pádu s tichem v dozvuku znehybnění. Začátek a konec v kruhu opakované míry. Ty, já. Já a Ty, „dvojvztahy skrytých dějů... drama člověka... drama směřování“. Tak by se dala charakterizovat základní témata autorova rozvažování. „Ve světě tvarů všechno má své „zatvary“... Matrice skutečného jsou matricemi transcendentálního... Teprve skutečnost umocněná je skutečností ozřejmenou ve svém principu... Stavební vzorec zůstává, jen jeho struktura se přeměnou původních hodnot nebo dosazením hodnot nových mění na strukturu vyššího řádu.“ Souběžně se vedle tvorby objektů, kreseb, šperků a instalací Václav Cigler dlouhodobě věnuje krajině a místu. Na jeho land-artové projekty z padesátých a šedesátých let, kterými výrazně překračoval velkorysosti pojetí režimem vnucovanou malost, navazuje v posledních letech sériemi maket a půdorysných náčrtů, „stavebními výkresy“ sakrálních prostorů. Pověštinou centrální stavby s jasně definovaným středem jsou hledaným místem pevného bodu, kde lze nahlédnout „jevené ve zjeveném“. Materiálem staveb jsou listy keřů a stromů, voda, kámen, sklo, vítr a nebe.

Yvona Ferencová

Uvedené citace jsou vybrané z autorských textů Václava Ciglera.

Nedělám obrazy... nedělám sochy,
dělám monogramy-grafy svého tušeného „já“.
Dělám znaky a trasy, kterými vedu oči po ploše papíru
nebo celého člověka po ploše krajiny.
Tyto trasy mají podobu příkopů, hrází, mostů,
vodních koryt, vodních a světelných stěn.
Je možné jimi procházet, nechat se vézt
nebo je překračovat a znovu do nich vstupovat.
Zamýšlím je jako neschematické osnovy a plány.
Jde mně přitom o vzájemné porovnávání mého myšlení
s myšlením a reagováním jiných. Jde mně o dialog a sondáž.
Já nezpodobňuju. Já vymezuju a evokuju.

Zastávám lineární zkušenost. Připravuju pro ni svá schémata.
Vycházím z poznání, že člověk přesto, že bytost prostorová,
pohybuje se po osách.
Osy jsou soustavy po sobě jdoucích bodů,
z nichž každý představuje vlastní hodnotu.
Body jsou stanice, osy jsou trasy.
Trasy přímé a oblé, odstředné i dostředné,
vědomě i podvědomě směřující k výchozímu, to jest konečnému bodu.
Konečný bod existuje všude. Na kterémkoli konci,
v kterémkoli středu, na kterémkoli počátku.
Nekonečnost je konečná.
Konečností nekonečna je stav, kterému říkám „Bůh“.
On je jejím rozměrem i obsahem.

Umění je druhá skutečnost. Skutečnost duhy.

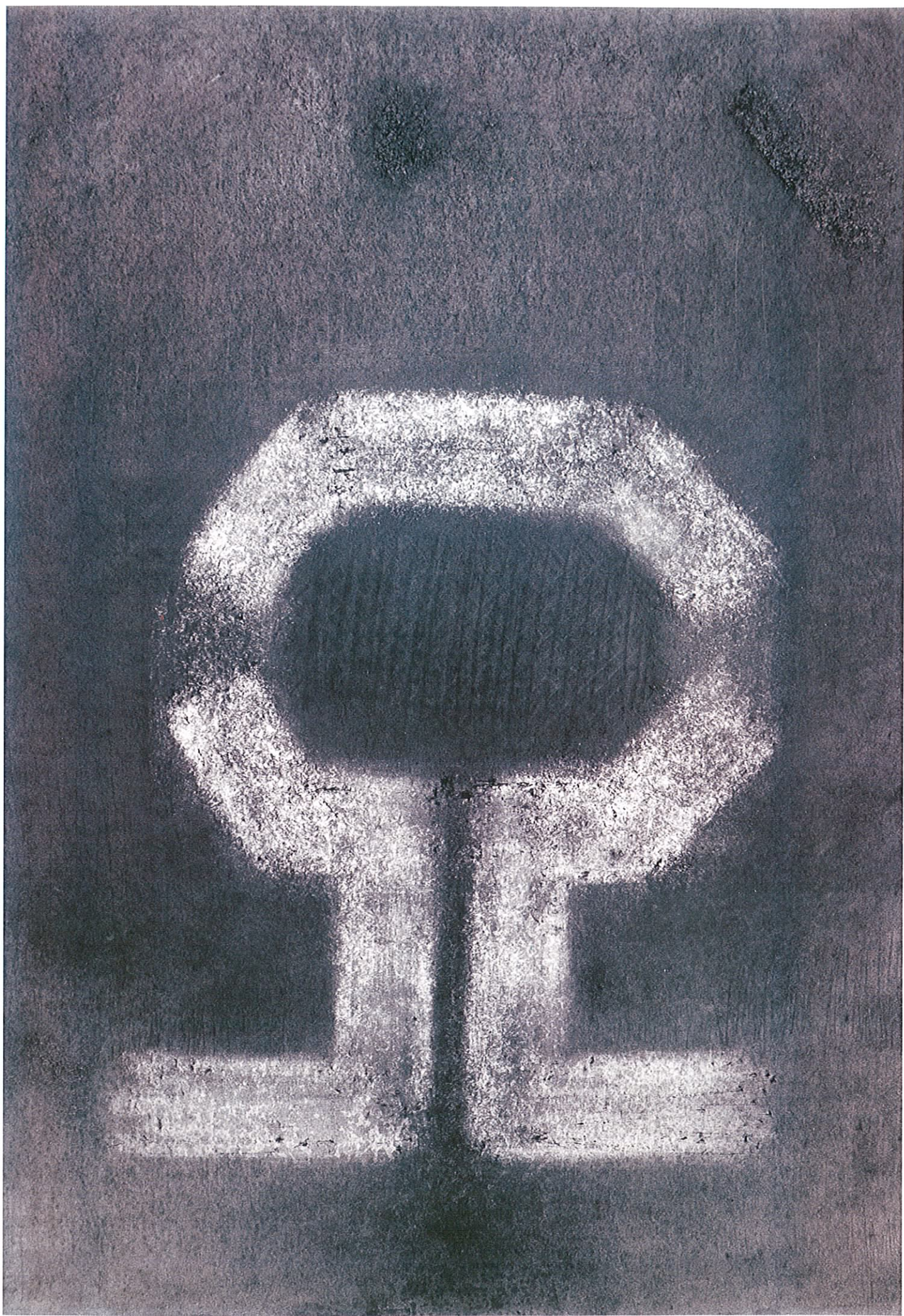
Václav Cigler

Reprodukce: přední strana – Labyrint (model), 2001, 100x100x12 cm, pexisklo na skleněné základně;
zadní strana – Bez názvu (kresba), 2004, 840x594 mm, tužka na papíře

Výstavní síň
Sokolská 26
(výstava stočtvrtá)
Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava, příspěvková organizace
3. října – 11. listopadu 2005
otevřeno pondělí – pátek 10 – 17 hodin

Galerie Magna, Bieblova 3, Ostrava
3. – 27. října 2005
otevřeno pondělí – čtvrtek 9 – 18 hodin, pátek 9 – 16.30 hodin

Vydáno s finanční podporou Statutárního města Ostravy

VÁCLAV CIGLER